

5.2 BELEID

5.2.1 Provinciaal beleid

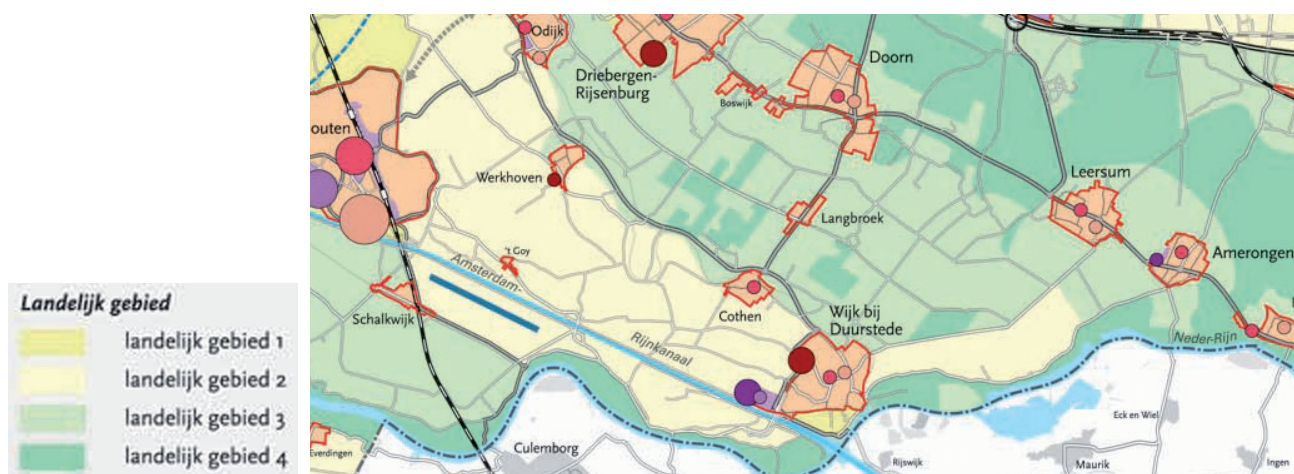
Streekplan Utrecht 2005-2015

Gebiedsaanduiding

De Gravenbol is in het Streekplan aangeduid als gebied voor recreatie en toerisme en specifiek als recreatief kerngebied. Dit is een gebied met een uitstekende recreatieve basiskwaliteit. Het buitengebied van Wijk bij Duurstede is aangeduid voor recreatief medegebruik. Het gaat hier voornamelijk om wandelen, fietsen en vormen van plattelandstoerisme. De provincie gaat het plattelandstoerisme, als vorm van een groene dienst, actief stimuleren.

Golfbaan

Het Streekplan doet ook uitspraken over enkele grootschalige recreatieve accommodaties waaronder golfbanen. Waar mogelijk wil de provincie tegemoet komen aan de vraag naar nieuwe golfaccommodaties. In alle gevallen wordt gezocht naar mogelijkheden om de golfbaan te combineren met natuurontwikkeling, herstel en ontwikkeling van (cultuurhistorische) landschapsstructuren. Als randvoorwaarde geldt voor zowel uitbreidingen van bestaande golfbanen als bij de realisatie van nieuwe golfbanen, dat de golfbaan zoveel mogelijk openbaar toegankelijk moet zijn voor recreatief medegebruik. Golfbanen worden bij voorkeur aangelegd in de directe nabijheid van de vraag, dus in landelijk gebied 1. In bijzondere omstandigheden is de aanleg buiten de EHS in landelijk gebied 3 aanvaardbaar. Daar moeten dan grote maatschappelijke voordelen tegenover staan op het gebied van natuur, landschap, cultuurhistorie en recreatie.

bron: Streekplan Utrecht 2005-2015

Concept - Gebiedsvisie Zuidoost- Utrecht (8 september 2008)

In de Gebiedsvisie Zuidoost Utrecht zijn de volgende voor Wijk bij Duurstede relevante, ambities neergelegd:

- De gemeenten van Zuidoost Utrecht willen gezamenlijk vormgeven aan een toeristisch-recreatief beleid, waarin de bestaande natuurlijke kwaliteiten en ook de aanvullende (leisure) kwaliteiten in onderling verband en als complete pakketten aan de man gebracht worden;
- De gemeenten willen de ontwikkelingsrichting van recreatie en toerisme laten aansluiten op het groene, ingetogen en door historisch erfgoed ondersteunde karakter van het gebied;
- De regiegemeenten willen de specifieke kwaliteiten behouden en versterken: Renswoude: entree naar het cultureel-militair erfgoed de Grebbelinie, Rhenen: poort naar de Heuvelrug en toeristische trekpleister met Ouwehands Dierenpark, Utrechtse Heuvelrug: centrum van het Nationaal Park de Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal: regionaal (fun-)shoppingcentrum, Wijk bij Duurstede: "Waterpoort" van de Utrechtse Heuvelrug en Zeist het Congreshart van de Heuvelrug;
- De regio wil de kansen die de groeiemarkt 'zakelijk toerisme' biedt met beide handen aangrijpen;
- De regiegemeenten willen de ontwikkelde toeristische producten goed in de etalage zetten. De regio Zuid Oost Utrecht wil daartoe deelnemen aan de promotie- en marketing van het landelijk herkenbare toeristische merk "De Utrechtse Heuvelrug". Met gebruikmaking van dit merk wil Zuid Oost Utrecht zich als sterk en onderscheidend gebied profileren.

5.2.2 Gemeentelijk beleid

Toeristisch-recreatief beleid (2005)

In deze nota zijn de onderstaande doelstellingen geformuleerd:

1. Het ontwikkelen van een samenhangend systeem van toeristisch-recreatieve 'landschappen';
2. Het bieden van een toetsingskader voor initiatieven.

Ambitie

De gemeente kent een aantal 'kernkwaliteiten' die voortkomen uit het landschap, de historie of de identiteit. Vooral de verscheidenheid aan landschapstypen is kenmerkend, maar ook de identiteit van een groene landelijke gemeente tussen stedelijke regio's is kenmerkend. De vraag is hoe de gemeente wil profiteren van de kernkwaliteiten, zonder deze teniet te doen. De vraag is ook hoe de bekende kwaliteiten kunnen worden omgezet tot aansprekende toeristische producten / projecten.

Ontwikkelingsmogelijkheden

Wijk bij Duurstede biedt nog geen samenhangend geheel van toeristische en recreatieve gebieden. Daardoor ontbreekt een sterk imago. De vitaliteit van Wijk is een sterke eigenschap, maar er zijn onbenutte potentiegebieden zoals de binnenstad en het waterfront. Ook zijn er kansen in het buitengebied, die zorgvuldig benut kunnen worden:

- Langbroekerwetering: landschapsbeleving en kleinschalige functies die dat ondersteunen en ruimte voor nieuwe ontwikkelingen in de zin van cultuur, horeca of vergaderfaciliteiten;
- Potenties Kromme Rijn zijn groter dan wordt verondersteld. Het ontwikkelen van vaarroutes staat centraal, waarbij Cothen een pleisterplaats kan worden met aan de rivier verbonden activiteiten (waaronder cultuur en verblijf);
- Het gebied Kromme Rijn - Lek heeft beperkte ontwikkelingsmogelijkheden. Wel kan het toegankelijker worden door routes en paden, zoals een Limes-route. Voorts zijn mogelijkheden Agrotourisme nog lang niet benut;
- Uiterwaarden bieden mogelijkheden voor de ontwikkeling van waterrecreatie.

Recreatielandschap: gestuurde ontwikkeling

Het toeristisch-recreatief beleid wordt gekenmerkt door een beheerste ontwikkeling van de toeristisch-recreatieve sector. Het beleid gaat uit van ontwikkeling op nieuwe strategische locaties die zijn gesitueerd op de overgang tussen twee of meerdere interessante landschappen, of op een plek waar een concentratie van functies mogelijk en wenselijk is. Nieuwe activiteiten zijn een zo klein mogelijke belasting voor de kernkwaliteiten. Het toeristisch-recreatief beleid is gebaseerd op de volgende bouwstenen:

1. Wijk bij Duurstede heeft voldoende eigen potentie voor een samenhangend en herkenbaar toeristisch product. De kernelementen daarvan zijn natuur, cultuur, water en historie.
2. Er is onderscheid tussen recreatie en toerisme. Recreatie voor de eigen kernen waarbij natuur, rust en ontspanning voorop staan. Toerisme is bedoeld voor mensen van buitenaf.
3. Ontwikkeling van gebiedsspecifiek beleid. De ontwikkelingen, criteria en de uitvoering van projecten dienen te passen in de visie voor elk van de deelgebieden.
 - "Landgoederenkwartier": een kwalitatief hoogwaardig landschap, waarbij recreatie en toerisme additioneel zijn aan de natuur en het agrarisch beheer. Situeren van bijzondere functies die verder gaan dan landschapsbeleving.
 - "Cultuurkwartier": de historische stadskern is een zwaartepunt van historie, cultuur, horeca en activiteiten. De relatie tussen stad en rivier staat centraal,

- door gericht te sturen op gebiedsontwikkeling (waterfront, noordrand en route tussen de kern en de rivier). Daarnaast ontwikkeling en uitbreiding van bestaande functies, met name op het gebied van de horeca.
- “Fruitkwartier”: de Kromme Rijn wordt beter bevaarbaar voor de kleinschalige pleziervaart. Langs de rivier mogelijkheden voor recreatieve functies als horeca of campings. Tussen de Lek en de Kromme Rijn wordt het Agrotourisme een volwaardige activiteit: in het zomerseizoen is er naast de agrarische activiteit sprake van toerisme. Toeristen kunnen verblijven in verbouwde agrarische opstallen met hoogwaardige accommodatie. Daarbij worden streekeigen producten, excursies of activiteiten aangeboden.
 - “Waterkwartier”: de rivier biedt mogelijkheden voor de ontwikkeling van watergebonden recreatie en toerisme. Zeker in samenhang met de historische stadskern ligt er ten oosten van Wijk bij Duurstede een grote potentie voor een toeristische gebiedsontwikkeling die een wat grotere schaal kent dan tot nog toe aanwezig.
4. De nadruk ligt primair op een kwaliteitsgerichte sector. De passende doelgroep: kleine groepen mensen die zich voelen aangetrokken tot natuur, landschap en cultuur. Daarom dienen de doelgroepen te passen bij de imagobepalende criteria, dus een natuurminnend, cultuurminnend of waterminnend publiek.
 5. Recreatie en toerisme worden gezien als volwaardige economische activiteiten. Door het uitbouwen van een samenhangend en herkenbaar toeristisch product zal de sector een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de economie.
 6. Beter benutten van de capaciteit van het buitengebied en van de dorpen Cothen en Langbroek. Daartoe dient de structuur, de omgevingskwaliteit en toegankelijkheid van het landschap en de dorpen te worden verbeterd. Het buitengebied is een gevoelig landschap waar behoedzaam vanuit de bestaande situatie wordt opgeschoven naar een duurzame, in een kwalitatief hoogwaardig landschap ingebedde toeristische sector. Het landschap zal toegankelijker gemaakt moeten worden om de aantrekkingskracht te vergroten, zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit. In het algemeen dienen de voorzieningen voor het fiets- en wandeltoerisme te worden verbeterd. Feitelijk geldt dit ook voor vaarroutes en de daartoe benodigde voorzieningen.

Visie Rivierfront (2008)

Visie rivierfront is een kapstok voor de toekomstige invulling van de uiterwaarden van Wijk bij Duurstede. De visie biedt houvast maar heeft daarnaast ook een ruime mate van flexibiliteit om daarmee toekomstbestendig te kunnen zijn. Op basis hiervan wordt de inrichting bepaald en eventuele initiatieven beoordeeld.

De doelstellingen van de gemeente voor alle uiterwaarden is vastgesteld in onderstaande statements:

Statement 1 "Toegankelijke riviernatuur in alle Wijkse uiterwaarden"

Wijk bij Duurstede kiest voor natuurontwikkeling in al haar uiterwaarden. De uiterwaarden moeten uiterlijk in 2018 beheerd worden door een professionele natuurbeheerder. De daartoe noodzakelijke herinrichting moet voortvarend en bijtijds worden uitgevoerd.

Statement 2 "Een levendige rivier als drager van de recreatie"

Wijk bij Duurstede wil de Nederrijn/Lek ontwikkelen tot een levendige rivier, een rivier waar mensen graag zijn. Om de rivier weer een aantrekkelijke rivier te laten zijn, waar wat te beleven valt, moeten zowel de rivieroever als de oude rivierarm een meer natuurlijke inrichting krijgen.

Statement 3 "De haven als knooppunt tussen stad en rivier"

Wijk bij Duurstede wil een levendig stadsfront ontwikkelen. Via de Stadshaven zal het toekomstige rivierenlandschap en de voorzieningen ontsloten moeten worden. Hier komen de mensen vanaf de rivier, vanuit de uiterwaarden en vanuit de stad bij elkaar. De huidige plannen voor de Stadshaven zijn de eerste stap in dit proces.

Statement 4 "Riviergericht bouwen langs de rivier"

Als er al gebouwd wordt langs de rivier, dan moet dat riviergericht gebeuren, want alleen dan kan eventuele bebouwing bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit van Wijk bij Duurstede.

Met deze statements kan de transformatie vorm krijgen en kan voor initiatieven bekeken worden of ze binnen deze doelstellingen passen. Omdat niet alle uiterwaarden gelijk zijn worden vijf deelgebieden onderscheiden. De van toepassing zijnde doelstellingen/statements zijn per deelgebied als volgt vastgesteld:

Deelgebied I Schalkwijker Buitenwaard / Moersbergse Waard:	Statement 1
Deelgebied II Bosscherwaarden:	Statement 1, 2 en 4
Deelgebied III Rivierfront Wijk:	Statement 1, 2, 3, en 4
Deelgebied IV Lunenburgerwaard:	Statement 1, 2, 3, en 4
Deelgebied V Waarden van Gravenbol:	Statement 1 en 2

Concreet betekent dit intensiveren nabij de binnenstad, waardoor de overige uiterwaarden kunnen worden vrijgespeeld voor nieuwe natuurontwikkeling.

Evenementennota (2007)

Belangrijke doelstelling uit de evenementennota is het ontwikkelen van een programma van gewenste evenementen en activiteiten dat past binnen de natuurlijke, culturele en economische aspecten van de gemeente. In aansluiting op de gemeentelijke (deel)visie op het toeristisch-recreatief beleid (2005), waarin onderscheid wordt gemaakt naar recreatie (bedoeld voor de eigen kernen waar bij natuur, rust en ontspanning voorop staan) en toerisme (bedoeld voor mensen van buitenaf), wordt een gemeentelijke evenementenkalender ontwikkeld waarin wordt gekeken naar locatie en spreiding daarvan. Met deze evenementenkalender worden de activiteiten gespreid over de beschikbare (en daarvoor in aanmerking komende) locaties in Wijk bij Duurstede, Cothen en Langbroek. Daarmee kan mogelijke overlast voor omwonenden tot een acceptabel niveau worden (terug) gebracht en kan het bezoekende publiek kennismaken met meerdere locaties.

Concept Cultuurnota 2009-2012 (2008)

In de gemeentelijke Cultuurnota zijn de plussen en minnen van de culturele voorzieningen in de gemeente geïnventariseerd op basis van een sterkte/zwakteanalyse. Uit die analyse komt een aantal beleidskaders voor cultuur naar voren. Het behouden en ontwikkelen van het huidige culturele aanbod staat in het cultuurbeleid voorop. De identiteit van de kleine kernen krijgt daarbij speciale aandacht. Om meer mensen aan cultuur te laten deelnemen, zet de gemeente zich in om meer bekendheid te geven aan culturele activiteiten bij een grotere doelgroep, zowel inwoners als toeristen. Belangrijke aspecten daarbij zijn het stimuleren van initiatieven die het Kromme Rijn-gebied op de kaart zetten, al of niet in combinatie met projecten en initiatieven die de bewoners uit het gebied met elkaar verbinden.

5.2.3 De Luiken Open! (coalitieprogramma 2006-2010)

Het beoefenen van muziek, toneel, cabaret en beeldende kunst maar ook het genieten ervan, als 'gebruiker', geven smaak aan het alledaagse bestaan. Actieve en passieve cultuurbeleving zijn belangrijk voor de Wijkse bevolking en voor mensen uit de regio en toeristen van verder weg. Wijk bij Duurstede is een regionale trekpleister voor kunst en cultuur, historie en gezelligheid. Hiervoor is vooral de bruisende culturele uitstraling van de binnenstad van wezenlijk belang. En die uitstraling verdient constante aandacht en nieuwe impulsen. Een actief cultuurbeleid versterkt het vestigingsklimaat en stimuleert dus de bedrijvigheid, net als het aantrekkelijk maken van de binnenstad en het 'opwaarderen' van de stadshaven. Uitgangspunt hierbij is diversiteit zowel wat betreft programmering als organisatie en accommodatie. De rol van de gemeente is randvoorwaarden scheppend én stimulerend: de gemeente initieert en faciliteert maar programmeert niet.

Belangrijke randvoorwaarden voor een rijk en gevarieerd cultureel leven zijn:

- Een goede en volledige culturele infrastructuur;
- Cultuur is toegankelijk voor iedereen en betaalbaar;
- Voorzieningen in de kernen blijven gehandhaafd.

Kernpunten:

- Het nieuwe college zal een theater van beperkte omvang in of nabij de binnenstad realiseren;
- Daarbij kan aangesloten worden op de bestaande infrastructuur en bestaande voorzieningen;
- Primair en voortgezet onderwijs moeten dramatische vorming kunnen aanbieden;
- Een cultuurraad wordt ingesteld als belangrijk adviesorgaan;
- Behoud van de laatste steenfabriek De Bosscherwaarden (cultuur historisch monument);
- Fusietraject bibliotheken voltooien; bibliotheekvernieuwing moet gestalte krijgen;
- De Cultuurnota wordt geëvalueerd, geactualiseerd en vervolgens gefaseerd uitgevoerd;
- Een Nota Gemeentelijk Monumentenbeleid en Nota Archeologie wordt opgesteld.